

תנ"ך

הוראות

א. משך הבחינה: שעה וחצי.

מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון	–	סיפורי ראשית העולם והאנושות	–	(40x2)	–	80	נקודות
פרק שני	–	נושאי הבחירה	–	(20x1)	–	20	נקודות
						100	נקודות
						סך הכול	

ב. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך עברי שלם בלי פירושים ובלי תוספות.

מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.

ג. הוראות מיוחדות: (1) אין להעתיק את השאלה; יש לכתוב את מספרה בלבד.

(2) יש להתרכז בנושא. יש לשים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון – סיפורי ראשית העולם והאנושות (80 נקודות)

ענו על שתי השאלות 1-2 (לכל שאלה – 40 נקודות).

בכל שאלה, ענו על סעיף א – **חובה** (25 נקודות) ועל אחד מן הסעיפים ב-ג (לכל סעיף – 15 נקודות).

1. קראו **בראשית**, פרק א', פסוקים י"ד-י"ט.

ענו על סעיף א (**חובה**).

א. (1) על פי פסוקים אלה, ציינו שלושה תפקידים של המאורות. בססו את דבריכם על הכתוב. (15 נקודות)

(2) יש הטוענים כי תיאור בריאת המאורות תופס מקום מרכזי בסיפור הבריאה. בססו טענה זו על שתי ראיות מן הכתוב,

והסבירו אותן. (10 נקודות)

ענו על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. (1) יש הטוענים שיש סתירה בין תיאור בריאת המאורות בפסוקים י"ד-י"ח ובין המתואר בפסוקים ג'-ה'.

הסבירו מהי סתירה זו. (7 נקודות)

(2) קראו את פירוש הרמב"ן לפסוק י"ד.

"הינה האור נברא ביום ראשון ומאיר ביסודות, וכאשר נעשה הרקיע בשני [...] ומנע אותו [הרקיע] מהאיר

ביסודות התחתונים [...] כאשר נבראת הארץ בשלישי היה בה חושך ולא אור, ועתה ברביעי רצה הקדוש ברוך

הוא שיהיו ברקיע מאורות מגיעים אור לארץ. וזה טעם 'ברקיע השמים להאיר על הארץ', כי [האור] היה למעלה

מן הרקיע ולא יאיר על הארץ".

הסבירו כיצד הרמב"ן פותר את הסתירה שציינתם בתת-סעיף (1). (8 נקודות)

ג. (1) יש הטוענים כי בתיאור בריאת המאורות באה לידי ביטוי מגמה של ביטול מיתוס (דה-מיתולוגיזציה).

הסבירו טענה זו. (8 נקודות)

(2) אחרים טוענים כי בתיאור המאורות באה לידי ביטוי מגמה של קבלת המיתוס ואימוצו. הסבירו טענה זו.

(7 נקודות)

2. קראו **בראשית**, פרק ד', פסוקים א'–י"ז.

ענו על סעיף א' (חובה).

א. (1) הסבירו על פי איזה עיקרון נענש קין, ומדוע נקשרה האדמה לעונשו. (15 נקודות)

(2) פרשנים רבים התלבטו בשאלה מדוע לא נענש קין בעונש מוות.

קראו גם **שמואל ב'**, פרק י"ד, פסוקים ה'–ז'.

בפסוקים אלה האישה החכמה מתקוע מציגה לדוד המלך סיטואציה משפטית.

הסבירו כיצד דברי האישה החכמה מתקוע עשויים להשיב על שאלה זו. (10 נקודות)

ענו על אחד מן הסעיפים ב–ג.

ב. בפסוק ז' באים לידי ביטוי עקרון הבחירה החופשית, אזהרה והמלצה על דרך החיים הרצויה.

בחרו בשתיים מן האפשרויות האלה המודגשות בקו, והסבירו כיצד כל אחת מהן באה לידי ביטוי בפסוק ז'.

ג. קראו פסוקים ט'–י"ז.

בפסוק י"ג קין אומר: "גדול עֹנִי מִנְשׂוֹא". יש הטוענים כי בדברים אלה קין מתלונן לפני ה' על חומרת עונשו, ויש הטוענים

כי הוא מודה בחטאו. הסבירו את דברי קין על פי כל אחת מן הטענות האלה. בססו את תשובתכם על הכתוב.

פרק שני – נושאי הבחירה (20 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 3–4.

על אהבה וחסד

3. קראו רות, פרק א'.

א. (1) קראו פסוקים ט'–י"ג.

יש הטוענים כי נעמי מתייחסת בחמלה אל כלותיה, ואחרים טוענים כי היא מתייחסת אליהן בריחוק. הביאו ראיה לכל אחת מן הטענות, והסבירו אותה. (8 נקודות)

2) קראו פסוקים א'–ח' ואת המדרש שלפניכם.

"ותאמר נעמי לשתי כלתיה, מפני מה הייתה מחזרת [מחזירה] אותן כדי שלא תתבייש בהן".

(מדרש רות זוטא א')

הסבירו כיצד פסוקים א'–ח' יכולים לתמוך בפרשנות זו של המדרש.

בססו את תשובתכם על הכתוב. (4 נקודות)

ב. יש הטוענים כי בדברי נעמי בפסוק י"ג באה לידי ביטוי ביקורת כלפי אלוהים.

1) הסבירו כיצד אפשר לבסס טענה זו על הפסוק. (5 נקודות)

2) האם, לדעתכם, הכתוב בפסוקים כ'–כ"א תומך בטענה זו או סותר אותה?

נמקו את תשובתכם. (3 נקודות)

בין שאול לדוד

4. קראו שמואל א, פרק י"ח.

א. קראו פסוקים י'–כ"ח.

שאול רוצה במותו של דוד. במקרה אחד הוא מנסה להמיתו באופן גלוי, ובמקרה אחר – באופן סמוי.

1) קראו גם שמואל א, פרק י"ט, פסוקים ט'–י'.

מהי הסיבה לניסיון הגלוי של שאול להמית את דוד?

הסבירו את דבריכם, ובססו אותם על שני הכתובים. (5 נקודות)

2) הסבירו כיצד שאול מנסה לגרום למותו של דוד באופן סמוי. בססו את תשובתכם על הכתוב. (4 נקודות)

ב. קראו פסוקים ה'–י"ב.

1) הסבירו כיצד פירש שאול את שירת הנשים. מה גרם לו לפרש כך את השירה? הסבירו את תשובתכם ובססו אותה

על הכתוב. (6 נקודות)

2) קראו גם שמואל א, פרק ט"ז, פסוק כ"ג.

מה הייתה המטרה של דוד כשבא לנגן לשאול?

על פי המסופר בשמואל א, פרק י"ח, פסוקים י'–י"ב, הסבירו מדוע הפעם לא הושגה המטרה. בססו את דבריכם

על הכתובים. (5 נקודות)

בהצלחה!